

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soudu v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jitky Malé a soudců JUDr. Ivany Wolfové a JUDr. Radima Novotného ve věci

žalobkyně: **Plzeňská insolvenční v. o. s.**, IČO 29092914,
insolvenční správce [redacted] s. v likvidaci,
[redacted]
zastoupená advokátem Mgr. Milanem Edelmannem
sídlem Petřálkova 2707/38, 158 00 Praha 5

proti

žalovaným: **1. PharmDr.** [redacted] narozený dne [redacted]
bytem [redacted]
2. PharmDr. [redacted] narozená dne [redacted]
bytem [redacted]
oba zastoupení advokátem JUDr. Pavlem Ungrem
sídlem Harantova 511/14, 301 00 Plzeň
3. Ing. [redacted], narozený [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátem Mgr. Janem Blažkem
sídlem Dominikánská 16, 301 00 Plzeň

o zaplacení částky 13 062 702 Kč s příslušenstvím, o **odvolání žalobkyně** proti rozsudku Krajského soudu v Plzni, č. j. 46 Cm 99/2012-544 ze dne 1. září 2021

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se potvrzuje.
- II. Žalobkyně je povinna zaplatit žalovaným 1., 2. na náhradě nákladů odvolacího řízení částku ve výši 79 864 Kč k rukám zástupce žalovaných 1., 2. a žalovanému 3. na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 122 799,27 Kč k rukám zástupce žalovaného 3., to vše do tří dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl žalobu o zaplacení částky 13 062 702 Kč s příslušenstvím (výrok I.), žalobkyni uložil povinnost zaplatit žalovaným 1. a 2. na náhradě nákladů řízení částku 1 435 392 Kč k rukám jejich právního zástupce a žalovanému 3. částku 1 391 036,57 Kč k rukám jeho právního zástupce vše ve lhůtě tří dnů od právní moci rozsudku (výrok II.).
2. V odůvodnění konstatoval, že nárok byl uplatněn žalobou z 6. 3. 2012 žalobkyní poté, kdy usnesením soudu prvního stupně č. j. KSPL [REDAKCE] z 22. 9. 2010 bylo rozhodnuto o úpadku dlužníka a žalobkyně ustanovena do funkce insolvenčního správce a usnesením z 16. 2. 2011, č. j. KSPH [REDAKCE] bylo rozhodnuto o prohlášení konkurzu na majetek dlužníka. Žalobkyně jako insolvenční správce dlužníka [REDAKCE] a. s., v likvidaci se nároku domáhá po žalovaných jako bývalých členech představenstva z titulu náhrady škody s tím, že zjistila, že společnost před rozhodnutím o úpadku prováděla ze svého bankovního účtu platby na účet personálně propojené společnosti [REDAKCE] s. r. o. (dříve [REDAKCE] [REDAKCE] spol. s. r. o., IČO [REDAKCE], dále jen [REDAKCE]), postupně v celkové výši 13 062 702 Kč. Žalobkyně vyzvala [REDAKCE] k vrácení této částky, v reakci na níž jí byla předložena smlouva o půjčce z 3. 1. 2007, na jejímž základě se dlužník zavázal poskytnout [REDAKCE] prostředky v celkové výši 21 000 000 Kč a ta se zavázala prostředky vrátit do 31. 12. 2010. K vrácení půjčky nedošlo. Žalovaný 1. byl předsedou představenstva dlužníka od 26. 6. 2006 do 11. 6. 2010 a současně společník a jednatel [REDAKCE] (od 6. 10. 2009). Žalovaná 2. byla po stejnou dobu členem představenstva dlužníka a jednatelem a společníkem [REDAKCE] (od 6. 10. 2009). Žalovaný 3. pak byl členem představenstva dlužníka od 26. 6. 2006 do 6. 10. 2010. Ze strany žalovaných došlo k porušení péče řádného hospodáře, když za dobu jejich činnosti statutárního orgánu vznikla pohledávka za personálně propojenou společností na základě výše uvedené smlouvy, ačkoliv společnost byla zaměřena na prodej léčiv. Škoda je pak představována pohledávkou, která nebyla dosud vrácena. Žalovaní neřídili společnost s odbornou péčí, nezabezpečili její odborné vedení, k čemuž mají (podle § 194 obch. zák.) povinnost. V průběhu řízení pak doplnila, že porušení povinnosti ze strany všech žalovaných je třeba spatřovat v tom, že rezignovali na řádný výkon funkce člena představenstva, kdy po dobu několika let vůbec nekontrolovali činnost zmocněnce Mgr. [REDAKCE] a vůbec nevykonávali funkci člena statutárního orgánu. Nedocházelo k pravidelným a stanovami předvídaným jednáním představenstva.
3. Žalovaní 1., 2. uvedli, že neměli vědomost o převodu finančních prostředků na základě výše uvedené smlouvy. Transakce neprováděli. Obě společnosti řídil jejich jménem jednatel [REDAKCE] Mgr. [REDAKCE], který i nakládal s účty obou společností. O uzavření smlouvy o půjčce nevěděli, o její existenci se dozvěděli při podání vysvětlení na Policii ČR. Smlouva o půjčce je neplatná s ohledem na absenci jejího schválení valnou hromadou, jak předepisuje § 196a obch. zák. Namítli zároveň promlčení nároku. Po poučení podle § 118a o. s. ř. doplnili, že kontrolovali společnost podle svých možností a schopností. Poskytnutí půjčky nebylo seznatelné z výkazu uzávěrek, nečinností žalovaných nedošlo k promlčení pohledávky. Poskytnutí prostředků dlužníkem nebylo v daném čase a za daných okolností nevhodné.
4. Žalovaný 3. namítl, že neporušil žádnou povinnost uloženou mu zákonem, v důsledku níž by došlo ke vzniku škody uplatněné žalobkyní. Veškeré kroky související s činností dlužníka činili

žalovaní 1., 2., a to bez jeho účasti. Na žádné z předložených listin není jeho podpis, z čehož vyplývá, že tento nevěděl o uzavření smlouvy a převodu peněz. Připojil se rovněž k námitce promlčení. Dále doplnil, že uzavření smlouvy zmocněncem nelze považovat za jednání vedoucí ke vzniku škody, v době kdy docházelo k promlčení pohledávky, nebyli k jednání povinni členové představenstva, nýbrž žalobce osobně.

5. Rozsudkem z 28. 5. 2014, č. j. 46 Cm 99/2012-238 z 28. 5. 2014 byla žaloba zamítnuta s odůvodněním, že nárok je promlčen. K odvolání žalobkyně Vrchní soud v Praze usnesením z 23. 11. 2016, č. j. 14 Cmo 338/2014-269 rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení s tím, že k promlčení nároku nedošlo a je třeba se zabývat tím, zda jsou splněny předpoklady nároku na náhradu škody. K dovolání žalovaného 3. Nejvyšší soud usnesením z 29. 5. 2018, sp. zn. 27 Cdo 1532/2017-367 usnesení Vrchního soudu výše uvedené zrušil ve vztahu mezi žalobkyní a žalovaným 3. a vrátil věc odvolacímu soudu k dalšímu řízení. Usnesením Vrchního soudu v Praze z 18. 6. 2019, č. j. 14 Cm 338/2014-388 byl rozsudek soudu prvního stupně ve vztahu mezi žalobkyní a žalovaným 3. zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.
6. Na základě provedeného dokazování soud prvního stupně uzavřel, že mezi [redacted] a s. (dále jen BK) a [redacted] s. r. o. (dále jen H [redacted]) byla dne 31. 1. 2007 uzavřena smlouva o půjčce, na základě které se BK zavázala poskytnout H [redacted] ve splátkách celkem 21 000 000 Kč počínaje datem podpisu smlouvy do konce roku 2007, dle potřeby. Smlouva byla za obě strany podepsána [redacted] který jednal za BK na základě plné moci z 26. 6. 2006. Žalovaný 1. byl předsedou a členem představenstva BK od 26. 6. 2006 do 11. 6. 2006. V témže období byla členem představenstva i žalovaná 2., od 26. 6. 2006 do 6. 7. 2010 také žalovaný 3. K uzavření smlouvy o půjčce nebyl dán souhlas valných hromad společností. Půjčka byla poskytnuta ve splátkách počínaje června do prosince 2007 v celkové výši 13 062 702 Kč. K jejímu vrácení nedošlo.
7. Ohledně předpokladů vzniku nároku na náhradu škody dovodil, že škoda je představována částkou 13 062 702 Kč, která byla na základě výše uvedené smlouvy o půjčce poskytnuta BK a nebyla jí vrácena, přičemž v současné době je nevymahatelná pro promlčení nároku. Obchodní strategie obou firem byla taková, že u BK došlo ke snížení majetku, který však získal H [redacted], jako jeho faktický nástupce, nelze proto dovodit, že byla způsobena škoda. Žalovaní tím, že společnosti řádně nekontrolovali, což lze dovodit již jejich výpovědí, v nichž uvedli, že o poskytnuté půjčce se dozvěděli až při podání vysvětlení na Policii ČR v roce 2011, porušili povinnost jednat s péčí řádného hospodáře. Neměl za splněný třetí předpoklad nároku na náhradu škody – existenci příčinné souvislosti mezi porušením povinnosti a vzniklou škodou. Ke vzniku škody totiž nedošlo tím, že žalovaní fakticky nekontrolovali hospodaření společnosti, ale tím, že škoda nebyla vymáhána a došlo tak k promlčení nároku.
8. Vzhledem k tomu, že měl za nenaplněný jeden z předpokladů nároku na náhradu škody, nezabýval se tím, zda žalovaní jednali s péčí řádného hospodáře. Nezabýval se ani námitkou promlčení, jak uplatněna v řízení.
9. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 o. s. ř., kdy procesně úspěšným žalovaným byla přiznána náhrada nákladů řízení představovaná náklady za jejich právní zastoupení, jak účastníky vyčísleny.
10. Žalobkyně ve včasné odvolání navrhla napadený rozsudek zrušit a vrátit věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Poukázala na nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, kterou lze dovodit z rozporů mezi body 24 a 25 odůvodnění napadeného rozsudku, v nichž je nejprve dovozeno, že škoda nevznikla a následně je učiněn opačný závěr. Z odůvodnění také nevyplývá jednoznačný závěr o tom, zda žalovaní porušili své povinnosti statutárního orgánu. Pokud soud dovodil, že není dána příčinná souvislost mezi porušením povinnosti a způsobenou škodou, pak tento závěr není zřetelně odůvodněn. Závěr soudu, že nebude přihlížet k tvrzením žalobkyně

učiněným v podání z 15. 12. 2019 z důvodu koncentrace řízení je překvapivý, když tímto podáním bylo reagováno na poučení soudu podle § 118a odst. 1,3 o. s. ř. K neexistenci příčinné souvislosti mezi škodou a porušením povinnosti žalovaných uvedla, že z provedených důkazů vyplývá, že žalovaní neměli proces přeměny společností v rámci podnikání pod kontrolou, rezignovali po dobu několika let na kontrolu Mgr. [REDAKCE] který neomezeně nakládal s finančními prostředky společností. Poukázala také na to, že se soud prvního stupně vůbec nezabýval promlčením nároku, jak mu bylo uloženo závazným právním názorem Nejvyššího a Vrchního soudu v předchozích rozhodnutích.

11. Žalovaní 1., 2. navrhli potvrzení napadeného rozsudku pro jeho věcnou správnost, byť některé zjištěné skutečnosti jsou v rozporu se závěry učiněnými soudem prvního stupně. Žalovaní tvrdili a prokazovali, že došlo k vrácení více než osmi milionů Kč. Rozhodnutí soudu prvního stupně nelze považovat za nepřezkoumatelné. Je třeba vycházet ze skutku, jak žalobkyně vymezen po poučení soudu prvního stupně podle § 118a o. s. ř. Není dána příčinná souvislost mezi tvrzenou škodou a porušením povinnosti. Od května 2010, kdy byl ustanoven likvidátor, neměli žalovaní možnost činit jakékoliv úkony za společnost. Závěry o promlčení nároku lze učinit ve vazbě na prohlášení likvidace.
12. Žalovaný 3. navrhl potvrzení napadeného rozsudku pro jeho věcnou správnost. Napadený rozsudek splňuje náležitosti uvedené v § 157 odst. 2 o. s. ř. Z odůvodnění rozsudku je zřejmé, že soud dovodil, že žalovaní se dopustili protiprávního jednání, že žalobkyni vznikla škoda, nicméně že není dána příčinná souvislost mezi tímto jednáním a způsobenou škodou. Není povinností soudu reagovat na každý dílčí argument uplatněný v podání a obsáhle jej vyvracet. Úkolem soudu je uchopit jeho obsah a smysl argumentace a s tím se vypořádat. K tomu odkázal na příslušnou judikaturu. Rozpor mezi body 24 a 25 odůvodnění napadeného rozsudku není dán, když je třeba tyto chápat v celém kontextu, je třeba rozlišovat škodu v užším a širším slova smyslu. Případné drobné textové nepřesnosti nemohou vyvolat žádné pochybnosti o správnosti vyřešení věci soudem. Absence příčinné souvislosti mezi porušením povinnosti a způsobenou škodou nemůže založit odpovědnost žalovaných za škodu a je důvodem pro zamítnutí žaloby.
13. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně (podle § 212 a násl. o. s. ř.), vyšel přitom ze skutkových zjištění učiněných soudem prvního stupně na základě jím provedeného dokazování a dospěl následujícím závěrům.
14. Předmětem řízení je nárok žalobkyně na náhradu škody způsobené žalovanými jako bývalými členy představenstva úpadce způsobené jednáním spočívajícím v tom, že úpadce ještě předtím, než došlo k prohlášení úpadku, prováděl ze svého bankovního účtu platby na účet personálně propojené společnosti [REDAKCE] v celkové výši 13 062 702 Kč, které nebyly vráceny. Poskytnutá půjčka neměla opodstatnění, když úpadce byl zaměřen na prodej léčiv. V návaznosti na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR z 29. 5. 2018, sp. zn. 27 Cdo 1532/2017 a rozhodnutí Vrchního soudu v Praze z 18. 6. 2019, č. j. 14 Cmo 338/2014-388 žalobkyně svá tvrzení upřesnila tak, že škoda měla vzniknout tím, že všichni žalovaní v rozporu s povinností péče řádného hospodáře při výkonu svých funkcí a v rozporu s povinností osobního výkonu funkce člena představenstva rezignovali na řádný výkon funkce člena představenstva a po dobu několika let vůbec nekontrolovali činnost zmocněnce Mgr. [REDAKCE] a důsledku porušení těchto povinností došlo k tomu, že Mgr. [REDAKCE] poskytl částku ve výši 13 062 702 Kč personálně propojené společnosti, kdy v důsledku absence kontroly došlo k promlčení nároku na vrácení prostředků vůči [REDAKCE] a tím se nárok stal nevyzpytatelným.
15. Při uplatnění nároku na náhradu škody platí, že žalovaní (jako členové statutárního orgánu) nesou důkazní břemeno jen o tom, že v dané věci jednali s péčí řádného hospodáře a ve vztahu k ostatním předpokladům odpovědnosti za škodu způsobenou společností (ohledně vzniku škody, příčinné souvislosti mezi škodou a protiprávním jednáním) nese důkazní břemeno

žalobkyně (srovnej např. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 3542/2011 z 19. 6. 2012, sp. zn. 29 Cdo 440/2013 z 31. 3. 2015).

16. S ohledem na to, že řízení bylo zahájeno k 6. 3. 2012, na posuzovanou věc dopadá režim zák. č. 513/1991 Sb. (oddíl I § 3028 přechodných ustanovení zák. č. 89/2012 Sb., § 775 zák. č. 90/2012 Sb.).
17. Námitka odvolatele, že rozsudek soudu prvního stupně je nepřezkoumatelný, neobstojí. Napadený rozsudek obsahuje náležitosti rozsudku stanovené v § 157 odst. 1,2 o. s. ř. Lze z něj seznat, jaké skutečnosti má soud za prokázané a které nikoliv, o jaké skutečnosti opřel své skutková zjištění, k jakému závěru o skutkovém stavu dospěl, jaké je právní posouzení věci. Z odůvodnění rozsudku je zřetelné, že soud shledal na straně žalovaných porušení konkrétních povinností, shledal, že došlo ke vzniku škody, nicméně neměl za splněný předpoklad existence příčinné souvislosti mezi těmito předpoklady náhrady škody. Body 24. a 25 napadeného rozsudku je třeba hodnotit ve vzájemné souvislosti, kdy je třeba rozlišit škodu v širším a užším smyslu.
18. Lze souhlasit se závěrem soudu prvního stupně, že již ve skutečnosti, že se žalovaní dozvěděli (jak tvrdili) o půjčce poskytnuté personálně propojené společnosti v řádech milionů Kč až poté, kdy byl zjištěn úpadek společnosti, lze spatřovat porušení jejich povinnosti kontrolovat chod společnosti, resp. zmocněnce Mgr. ██████████.
19. Lze souhlasit i se závěrem, že škoda vznikla úpadci nikoli tím, že částka 13 062 702 Kč byla poskytnuta personálně propojené společnosti, ale až tím, že tyto prostředky nebyly vráceny a v důsledku promlčení nároku se staly nevymahatelnými. S ohledem na závěry níže uvedené je nerozhodné, jaká je případná výše škody způsobená žalovanými a soud prvního stupně nepochybil, pokud se nezabýval námitkou žalovaných 1., 2., že poskytnuté finanční prostředky byly v rozsahu částky 8 492 615,47 Kč vráceny zápočtem (viz vyjádření žalovaných 1., 2. z 10. 6. 2020).
20. Lze souhlasit i se závěrem, že není dána příčinná souvislost mezi tvrzeným porušením povinnosti žalovaných a vzniklou škodou.
21. Nelze totiž dovodit, že by v důsledku absence kontroly Mgr. ██████████ žalovanými mohlo dojít ke vzniku škody. Ta nevznikla samotným poskytnutím finančních prostředků úpadcem ██████████ na základě výše uvedené smlouvy, ale až tím, že poskytnuté finanční prostředky nebyly vráceny, resp. se staly nevymahatelnými v důsledku promlčení nároku.
22. Vzhledem k tomu, že smlouva o půjčce z 31. 1. 2007 je s ohledem na absenci souhlasu valné hromady s jejím uzavřením neplatným právním úkonem, pak nárok na vrácení peněz je třeba kvalifikovat jako nárok na vrácení bezdůvodného obohacení. Finanční prostředky v celkové výši 13 062 702 Kč byly poskytnuty ve splátkách od června do prosince 2007. Za situace, kdy promlčecí doba je čtyřletá (§ 397 obch. zák.), k promlčení docházelo s ohledem na poskytnuté splátky počínaje červnem 2011 konče 31. 12. 2011.
23. Odvolací soud doplnil dokazování výpisem z veřejného rejstříku, z něhož zjistil, že k 6. 5. 2010 byl úpadce zrušen s likvidací a likvidátorem byla ustanovena ing. ██████████. K tomu datu pak podle § 70 odst. 3 obch. zák. přešla na jmenovaného likvidátora podle § 72 obch. zák. působnost statutárního orgánu. Podle § 72 odst. 1 obch. zák. pak platí, že jedním z oprávnění likvidátora je i uplatnění pohledávek a přijímání plnění. Je tedy možné uzavřít, že od 6. 5. 2010 žádný ze žalovaných nemohl vymáhat pohledávky a toto právo přešlo na likvidátora.
24. K 6. 5. 2010 žalovaní ztratili oprávnění pohledávku vymáhat a od tohoto data, tj. před uplynutím promlčecí doby, nelze shledat jejich případnou odpovědnost za tvrzenou škodu (představovanou nevymahatelnou pohledávkou z důvodu jejího promlčení) i pokud porušili své povinnosti statutárního orgánu za vzniklou škodu. Jak již výše uvedeno škoda nevznikla poskytnutím finančních prostředků, ale jejich nevrácením.

25. Z výše uvedeného tak vyplývá, že není dána příčinná souvislost mezi porušením povinností žalovaných a způsobenou škodou. S ohledem na absenci jednoho ze základních předpokladů vzniku nároku na náhradu škody pak soud prvního stupně nepochybil, pokud se nezabýval promlčením nároku, jak mu bylo uloženo odvolacím soudem v předchozím zrušovacím rozhodnutí.
26. Doplnění tvrzení obsažené v podání žalobkyně z 15. 12. 2019 (učiněné po poučení soudu podle § 118a odst. 1,3 o. s. ř. poskytnutého mu v návaznosti na rozhodnutí Nejvyššího soudu a Vrchního soudu v Praze zejména k otázce přesné specifikace porušení povinností jednotlivými žalovanými) napadené rozhodnutí reflektuje. Je tak bez významu odůvodnění soudu prvního stupně v bodě 26 napadeného rozsudku, pokud je v něm uvedeno, že k doplnění tvrzení žalobcem učiněného ve výši uvedeném podání nebylo přihlédnuto.
27. S ohledem na závěry výše uvedené tak odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně podle § 219 o. s. ř. potvrdil.
28. Za správný je možné považovat i výrok o nákladech řízení, kdy úspěšným žalovaným byla přiznána náhrada nákladů za jejich právní zastoupení, jak vyčíslena pod bodem 27., 28. napadeného rozsudku (§ 142 odst. 1 o. s. ř.).
29. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1, 142 odst. 1 o. s. ř., kdy žalovaní měli v odvolacím řízení úspěch a náleží jim proto náhrada nákladů řízení sestávající se z nákladů právního zastoupení žalovaných v odvolacím řízení.
30. Náklady odvolacího řízení žalovaných 1., 2. představuje odměna za zastupování advokátem za dva úkony právní služby po 49 540 Kč sníženo o 20% (za účast u jednání odvolacího soudu dne 7. 9. 2022, za zastupování dvou účastníků, podle § 7 bod 7, § 11 odst. 1 písm. d), g), § 12 odst. 4 AT), dvě náhrady hotových výdajů po 300 Kč (§ 13 odst. 3 AT).
31. Náklady odvolacího řízení žalovaného 3. představuje odměna za zastupování advokátem za dva úkony právní služby po 49 540 Kč (vyjádření k odvolání, účast na jednání odvolacího soudu dne 7. 9. 2022, vše podle § 7 bod 7, § 11 odst. 1 písm. d), g) AT), dvě náhrady hotových výdajů po 300 Kč (§ 13 odst. 3 AT), cestovné ve výši 1 207 Kč (§ 13 odst. 1 AT), náhrada za promeškaný čas za 6,5 hodiny po 100 Kč (§ 14 odst. 1 AT), 21% DPH ve výši 21 312,27 Kč (§ 137 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení:

Proti rozsudku je možno podat dovolání do dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu prvního stupně, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Nebude-li povinnost stanovená tímto rozsudkem splněna dobrovolně, lze se jejího splnění domáhat výkonem rozhodnutí nebo exekučně.

Praha 7. září 2022

JUDr. Jitka Malá v. r.
předsedkyně senátu